QVÆSTIO MEDICA

QVODLIBETARIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM DIE IOVIS X. IANVARII.

M. IACOBO RENAVT, Doctore Medico Præſide.

An ventres hyeme & vere Naturâ calidiſſimi?

NON eadem eſt omnium corporis partium ratio, non eadem dignitas, omnes accommodatâ ſuis functionibus temperie Natura donavit, præcipuas eo ſitu collocavit, quò minùs paterent injuriis: principes tres numerantur, hepar, Cor, Cerebrum, in quibus elucent tres quæ corpus noſtrum regunt facultates, naturalis, vitalis, animalis, quas ex his in reliquas influere non arbitramur, iis inſitæ videntur in quibus functiones exercentur. In hepate, inferioris ventris parte nobiliori, viget naturalis facultas, in eo, non venarum ſed proprij parenchymatis virtute, ſanguis generatur ſpiritu proprio præditus, futurum partium omnium alimentum: etſi vita dicatur eſſe in ſanguine, ipſum tamen vivere ne credas, quamdiù venis continetur pars corporis non eſt. In corde, ſuperiore ventre concluſo, ſedes eſt vitalis facultatis, calidiſſimum viſcus eſt ex arterioſo ſanguine conformatum, continuus eſt ejus motus, non animalis, ſed naturalis, nulla pars eſt cujus tantum ſit robur, tanta in actione conſtantia, ejus functiones ita neceſſariæ ſunt & manifeſtæ, ut plerique facultatum omnium principium crediderint; ejus potiſſimùm ope, ſpirituum vitalium miniſterio, inſitus partium calor fovetur, atque ità vita conſervatur. Cerebrum inter partes principes nobiliſſimum locum tenet, cùm in edito loco conſtitutum injuriis magìs obnoxium ſit, oſſeo tegumento Naturæ providentiâ undique circunſeptum eſt, in ejus ſolùm medullâ, non in membranis, facultas animalis præcipuam ſedem habet, ſenſuum omnium motuſque principium eſt, cùm quovis aëre calidius deprehendatur, non videtur cordi refrigerando deſtinatum.

IMPARES eſſent partes principes functionibus ſuis obeundis, niſi nativo calore abundarent. Is eſt naturalium omnium operum cauſa, præcipuum animæ inſtrumentum, rectè Natura noſtra dicitur, quæ à nullo licèt docta, omnia doctè facit: hujus permanſione in humido vita definitur, eò diuturnior quò firmior utriuſque connexio. Hunc ne putes ſimplicem qualitatem, ſubſtantia eſt humida, primigenia, calore & ſpiritibus perfuſa, quæ copioſa eſt pinguis & pura non facilè diſſipatur, exſiccatur, refrigeratur, atque ità injuriis tùm internis tùm externis potentiùs reſiſtit: videre, audire, & alia Naturæ opera præſtare rectè dices, at intelligere, ſcire omnia tùm præſentia tùm futura, non ita. Eſt-ne cœleſtis vel elementaris naturæ? Propriè ſi loqui velis, nec cœleſtis eſt nec elementaris, proprius eſt cuique viventi, vitalem rectiùs appellabis; nec è quatuor elementis homo creatus eſt, nec cætera animalia, nec plantæ, nec è cœlo quippiam deductum eſt quod illis permiſtum ſit, hominis actiones (de eo potiſſimùm loquimur cui conſervando Medicina deſtinata eſt) ſupra naturam elementorum ſunt, ſpiritalis Anima, incorruptibilis, immortalis, nobilius corpus exigebat cui jungeretur, nobilius inſtrumentum quo uteretur.

QVI calor eſt in utriuſque parentis fœcundo ſemine & materno ſanguine, is verè innatus eſt atque primigenius, hujus qui creſcunt plurimùm habent, ſenes minimùm, hi paucis, illi plurimis egent alimentis, hi facilè jejunium ferunt, illi difficilè. Cum multus eſt in viſceribus calor, multa requiruntur alimenta quibus foveatur; ſi denegentur, graviter offenduntur; quæ partim ab ambiente aëre, partim à nativo calore fit diſſipatio, reparationem exigit, ſi deficiat, perire neceſſe eſt. Poteſt-ne homo diù ſine alimento vivere? Tempus definiri non poteſt, non omnium idem eſt temperamentum, non eadem eſt complexio: Hippocrates eos qui ſeptem dierum ſpatio nihil edunt aut bibunt, neceſſariò mori credidit; quoſdam tamen per plures dies, menſes, annos etiam ab omni cibo abſtinuiſſe variis exemplis probatur, omnia quæ narrantur nec leviter credimus, nec temerè rejicimus; difficilis ratio, ſed experientiæ credendum eſt: lucernæ tanto artificio olim comparatæ ſunt, ut per aliquot ſæcula inconſumpto oleo flammam retinuerint, an non ſimile quippiam in homine, qui parvus mundus dicitur, in tantâ temperamentorum diverſitate & tot ſæculorum ſpatio contingere poteſt in humido primigenio, ut per aliquot menſes, annos vix diſſipetur? Id quî fiat arduum eſt explicare, mirari licet, non noſſe rationem, rara non ſunt artis, ab humore melancholico fieri probabile videtur.

MAGNA eſt atque admodum efficax vis aëris ad ſanitatis vitæque rationem, eo ſpiritus nutriuntur, undiquáque corpora noſtra ſubit, principium alimenti, ſpiritus, nares, os, guttur, pulmo, reliquaque tranſpiratio: continua eſt ejus neceſſitas; cibis, potibus, exercitiis, aliiſque rebus quas non naturales appellant, diù ſine noxâ abſtinere poſſumus, aëre nullo temporis intervallo carere licet, tanta eſt ejus dignitas, ut quod Hippocrates in morbis divinum appellavit, Galenus aëris conſtitutionem dixerit. Vis intelligere vires ejus, orbem univerſum mente perluſtra, attende quanta ſit inter ejus incolas pro varietate regionum, ingenij, morum, virium, ſtaturæ, valetudinis, vitæ diverſitas, ut in eâdem regione temporum mutationes ſanitatem lædunt, aut tuentur, morbos pariunt, & ſolvunt; Inſignes ſunt & ordinariæ quolibet anno quatuor, hyems, ver, Æſtas, Autumnus, has alij æquinoctiis & ſolſtitiis diſtingunt, alij aſtrorum quorumdam & ſyderum ortu & occaſu, pleïadum nempe, caniculæ, arcturi, fidiculæ: prior ratio conſtantior & notior eſt, non ità mutantur pro ſæculorum & clymatum ratione æquinoctia & ſolſtitia, ut ortus & occaſus ſyderum, non ij nunc eodem quo Hippocratis tempore contingunt, nec in diverſis climatibus iiſdem nunc diebus: Æquinoctia & ſolſtitia omnes norunt, pleïadum, caniculæ, arcturi, fidiculæ ortum & occaſum pauci.

HYEMS frigida eſt & humida, ſi naturam ſuam ſervat ſalubris, ſervare autem non poteſt, niſi multùm flaverint venti Aquilonij, quibus expoſitæ urbes δυσχείμεροι ſunt, humiditate ſuâ Æſtatis atque Autumni ſiccitatem emendat, frigiditate ſanguinem & ſpiritus intrò repellit, eorumque diſſipationem prohibet, ita vegetiore reddito nativo calore, perfectiores ſunt Naturæ functiones, etſi frequentior adſit plenitudo, quæ multorum morborum cauſa eſſe ſolet, minùs tamen frequentes ſunt morbi, & qui contingunt, etſi longiores, minùs tamen periculoſi. Si otioſus es, utere Galeni conſilio, ejus exemplum ſequere, exercitio nativum calorem auge, plenitudinem cave: Ver temperatum eſt, ſaluberrimum, nativum calorem nec intrò repellit nec diſſipat, ſed fovet, & per totum corpus æqualiter diffundit, ſanguinis generationem promovet: pueri, adoleſcentes, & qui optimæ temperaturæ ſunt, optimè habent, nulli malè: qui contingunt morbi non ſunt lethales, aliis temporibus radices egerunt, his natura expedire ſe aggreditur: cibi ſicut hyeme & rarò & plenius poſſunt exhiberi, prudenter ejus initio aliquid detraxeris, ut hyeme contracta plenitudo minuatur, &, ſi fortè crudior eſt, ſanguis perficiatur. Æſtas calida & ſicca ſenibus & pituitoſis utilis, bili generandæ apta, humores quidem facilè diſcutiuntur, ſed vires unà diſſolvuntur, diſſipatio reparationem exigit, calor in viſceribus exiguus coctioni non ſufficit, hinc pauca alimenta ſed frequentiùs ſunt exhibenda. Autumnus ſiccus, in calore & frigore inæqualis, non tam aut temperamenti aut inæqualitatis ratione morboſus, quàm quod æſtati ſuccedat; deficeret Natura, niſi ſuperveniente hyeme, ſanguinis & ſpirituum recurſu, nativi caloris vires in viſceribus creſcerent, & vere tum in iis foveretur, tum ad exteriora ſenſim expanderetur; ita præteritis temporibus extenuata corpora reficiuntur, validiora fiunt & habitiora, Naturæ opera omnia ſunt præſtantiora, nec fortè ſolùm ſanguinis & ſpirituum influentium copià majores ſunt in interioribus corporis partibus inſiti caloris vires, ſed ejus etiam ſubſtantia augeri videtur.

Ergo ventres hyeme & vere Naturâ calidiſſimi.

DOMINI DOCTORES DISPVTATVRI.

M. Nicolaus Morin.
M. Carolus Patin.
M. Philippus Chartier, Medicus & Profeſſor Regius.

M. Franciſcus de la Chambre, Ordinarius Regis Medicus.
M. Alanus Lami.
M. Claudius Quartier.

M. Philbertus Moriſſet.
M. Hermanus de Launay.
M. Philippus Harduinus de S. Iacques.

Proponebat Lutetiæ PETRVS YVELIN, Pariſinus, A. R. S. H. M. DC. LXIX.